

Remittering av promemorian Ren energi inom EU

Konsumentverket begränsar sitt yttrande till de delar som rör myndighetens uppdrag att ta tillvara konsumenternas intressen.

Konsumentverkets synpunkter följer dispositionen i promemorian Ren energi inom EU.

3 Direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU

3.5 Kapitel III – Konsumentinflytande och konsumentskydd

I artikel 10 punkten 11 anges att elhandelsföretaget ska erbjuda konsumenter tillräcklig information om alternativ till bortkoppling i tillräckligt god tid före den planerade bortkopplingen. Dessa alternativ bör inte medföra en extra kostnad för de konsumenter som står inför en bortkoppling.

I promemorian anges att då artikeln inte uppställer något krav på att rådgivningen ska vara kostnadsfri för konsumenten saknas det skäl att ändra befintlig bestämmelse i ellagen som ger nätföretag och elhandelsföretag rätt till skäligen ersättning för information till konsumenten.

Konsumentverkets bedömning är att de konsumenter som kan komma att vara i behov av rådgivning om alternativ till bortkoppling är de som har en bristande betalningsförmåga. Konsumentverket ställer sig tveksamt till att tynga denna grupp med en extra kostnad när möjligheten finnas att inte kräva en sådan.

3.11 Bilaga I – Minikrav för fakturering och faktureringsinformation

I Bilaga I – minikrav för fakturering och faktureringsinformation, punkten 1.2. g), anges att det på fakturan ska lämnas information om konsumentens rättigheter när det gäller tvistlösning utanför domstol. Konsumentverket vill endast uppmärksamma att det, trots denna skrivning, fortsatt finns ett krav i lag (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden att motsvarande information ska lämnas på företagets eventuella webbplatser samt eventuella skriftliga avtalsvillkor.

5 Överväganden och förslag gällande elmarknadsdirektivet och förnybartdirektivet

5.5 Avtalet mellan elleverantör och elanvändare (artikel 10)

Enligt artikel 10 punkten 3 införs det ett krav på att elhandelsföretaget ska tillhandahålla en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren på ett kortfattat och enkelt språk. Energimarknadsinspektionen ges i denna del bemyndigande att i föreskriftsform förtydliga vilka avtalsvillkor som ska anges i sammanfattad form i avtalet.

Konsumentverket ställer sig positivt till att de viktigaste villkoren lyfts fram gentemot konsument men vill understryka att det är av stor betydelse hur denna bestämmelse vidare utformas i kommande föreskrift.

Enligt samma artikel har konsumenten rätt till viss information innan avtalet ingås. Detta gäller även för det fall avtal ingås genom en mellanhand. Konsumentverket uppfattar det dock som oklart vem som åläggs att lämna informationen, mellanhanden eller elhandelsföretaget.

I artikel 10 punkten 3 h) anges att konsumenten ska få information om dennes rättigheter. Informationen får lämnas på faktura eller elhandelsföretagets webbplats. I promemorian framhålls att informationen bör lämnas på företagets webbplats, vilket Konsumentverket tillstyrker. Alltför mycket information på en faktura riskerar att leda till översködighet för konsumenten. Det finns även en risk för att konsumenten inte uppmärksammar informationen om denne har e-faktura.

5.7 Byte av elleverantör eller aggregator och elanvändarens uppsägning i förtid (artikel 12 och 10.12)

I ingressen till kapitlet där förslaget beskrivs anges att bestämmelsen i 11 kap. 19 § första stycket, om att byte av elhandelsföretag ska genomföras utan kostnad för konsumenten, utökas till att även omfatta konsumenter och små företag. Konsumenter omfattas redan idag av denna bestämmelse och Konsumentverket förutsätter att detta är en felskrivning och att det rätteligen endast ska stå att bestämmelsen utökas till att omfatta små företag.

I artikel 12 punkten 2 anges att huvudregeln är att byten ska genomföras kostnadsfritt för konsumenten. Enligt artikel 12 punkten 3 ges dock en möjlighet att ta ut en brytavgift för det fall konsumenten i förtid bryter ett avtal som löper med fast pris och fast löptid.

I promemorian föreslås att ett sådant undantag införs samt att brytavgift även ska vara möjligt att ta ut för det fall ett avtal har en fast löptid och där priset består av en fast och en rörlig del. Konsumentverket ställer sig frågande till en sådan utvidgad tolkning av direktivsbestämmelsen.

I artikel 12 punkten 3 anges att undantaget endast gäller för avtal med fast löptid och fast pris, det nämns inget om avtal som innehåller en rörlig del. I promemorian anges att med tillägget avses så kallade mixade avtal. Konsumentverket ställer sig

dock tveksamt till om denna exemplifiering begränsar vilka avtal som omfattas av den utökade möjligheten till brytavgift. Konsumentverket ser en risk att skrivningen kan komma att nyttjas för fler avtalsformer då samtliga rörliga elavtal består av en fast priskomponent. En sådan ordning innebär att vissa elhandelsföretag kan komma att kräva en avgift för det fall exempelvis rörliga elavtal med bindningstid bryts i förtid.

Avslutningsvis anser Konsumentverket att det förekommer oklarheter kring förslaget då olika resonemang framförs i olika delar av promemorian. I konsekvensutredningen nämns inget om att lagförslaget innebär en utvidgning av direktivets artikel 12 punkten 3. I författningskommentaren till 9 kap. 15 § anges det att det endast är den fasta delen som företagen har rätt att kräva ersättning för i de fall ett avtal med fast löptid med en fast och rörlig prisdel bryts i förtid. Ett sådant ställningstagande har tidigare inte framförts i promemorian. Ett komplett resonemang kring bestämmelsen hade varit önskvärt.

5.9 Avtal med dynamiska elpriser (artikel 11)

I kapitlet anges att särskilt samtycke för byte av avtal till ett avtal med dynamiska priser endast blir aktuellt i fråga om anvisade elavtal. Konsumentverket anser dock att särskilt samtycke även krävs i situationen vid automatisk avtalsförlängning, där det avtal som konsumenten förlängs till är baserat på dynamiska priser. I författningskommentaren till 9 kap. 11 § uppfattar Konsumentverket det som att situationer som kräver ett samtycke utökas då det anges att samtycke även behövs för det fall elhandelsföretaget vill ändra villkoren i befintligt avtal och omvandla avtalet till ett med dynamiska priser. Konsumentverket förutsätter att den situation som åsyftas i författningskommentaren inbegriper situationen vid automatisk avtalsförlängning. Konsumentverket hade funnit det önskvärt om ett komplett resonemang kring samtycket framfördes i promemorian.

5.12 Fakturering och faktureringsinformation (artikel 18 och Bilaga I)

I artikel 18 punkten 4 anges att, om avtalet föreskriver en framtida ändring av produkten eller priset eller en rabatt ska detta anges på fakturan tillsammans med det datum då ändringen träder i kraft. Konsumentverket uppfattar det som oklart när i tid denna information ska tillhandahållas konsumenten. Ska informationen lämnas vid första faktureringsstillfället, vid varje fakturering fram tills dess ändringen sker eller endast en viss tid innan ändringen träder i kraft.

14 Författningskommentarer

14.3 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Enligt 9 kap. 12 § ska ett elhandelsföretag som avser att ändra villkoren för ett avtal som löper tills vidare underrätta konsumenten om detta en viss tid innan de nya villkoren börjar tillämpas. Konsumenten har rätt att själv välja om underrättelsen om ändringen av avtalet ska ske genom e-post, i faktura eller i samband med fakturering eller på annat sätt som elhandelsföretaget tillhandahåller.

Paragrafen bygger på artikel 10 punkten 4. I artikeln anges att informationen ska lämnas på ett transparent och lättbegripligt sätt. Konsumentverket anser inte att

faktura uppfyller kravet på transparens och lättbegriplighet. Alltför mycket information på en faktura riskerar att leda till överskådlighet för konsumenten. Det finns även en risk för att konsumenten inte uppmärksammar informationen om denne har e-faktura.

Vidare ser Konsumentverket vissa risker med valmöjligheten då konsumenten kan komma att göra ett val omedvetet om dess innebörd och konsekvenser. En valmöjlighet likt den som föreslås kräver en aktiv konsument som tydligt informeras om vad valet innebär.

Detta yttrande har beslutats av avdelningschefen Joachim Allard. I handläggningen har också föredragande juristen Emelie Neidre deltagit.

Joachim Allard
Beslutande

Emelie Neidre
Föredragande